

Verslag online nascholing geschiedenis | Blended Geschiedenisonderwijs | 25 juni 2020

Tim Huijgen, Marije Brouwer (vakdidactici geschiedenis RUG) en havo/vwo-commissie VGN

In april en mei zijn eerder nascholingen georganiseerd. De verslagen hiervan zijn op de website van het Expertisecentrum Vakdidactiek Noord (EVN) terug te vinden:

- 1) [Online schoolexamens en toetsen afnemen](#)
- 2) [Geschiedenislessen op afstand geven](#)
- 3) [Fysiek en afstandsonderwijs](#)

In het nieuwe schooljaar organiseren wij opnieuw nascholingen. U vindt informatie over de [Digitale Dag van de Geschiedenisdidactiek](#) over Blended History (1 oktober 2020) en de [PLG 'Historici de grens over'](#) (januari-april 2021) op de website van het EVN.

Uitwisseling van lesideeën fysiek en online geschiedenisonderwijs

[Bekijk hier de volledige Padlet.](#)

➤ [Website tante Roosje](#)

Inhoud:

Online lesmateriaal over de joodse vrouw Roosje Glaser. Leerlingen verdiepen zich aan de hand van primair bronmateriaal in haar leven en de vraag 'waarom mensen handelen zoals ze handelen'.

Inzet online/op afstand:

Leerlingen maken opdrachten in de online omgeving van de website, en docenten kunnen deze nakijken en hier feedback op geven.

➤ [Interviewopdracht Koude Oorlog](#)

Inhoud:

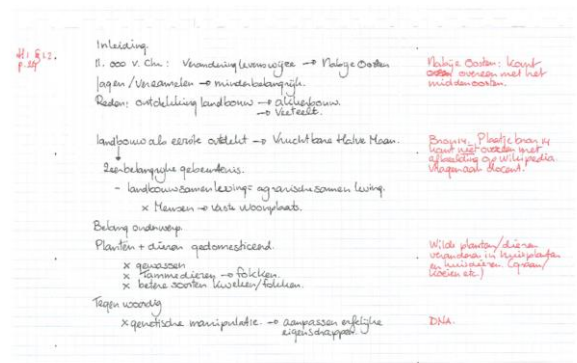
Opdracht waarin leerlingen zelfstandig onderzoek uitvoeren naar een (voormalig) communistisch land en een persoon interviewen die hier geweest is (tijdens Koude Oorlog).

Inzet online/op afstand:

Deze opdracht is tijdens de sluiting van de school gemaakt door leerlingen, met online lesmomenten voor uitleg en vragen. Daarnaast konden leerlingen een instructiefilmpje bekijken. Idealiter vindt in ieder geval de instructie en de nabespreking van de opdracht op school plaats (Virtual-History Model), en bij voorkeur ook één of twee tussenevaluaties (om bij te sturen) (Blend-History Model).

➤ [Mapmethode](#)

Uit ervaring blijkt dat leerlingen die normaliter niet heel netjes schrijven, spiekbriefjes juist wel heel netjes schrijven. Daarom is deze methode bedacht. De leerling krijgt een liggend papier, het papier wordt in drie delen ingedeeld. De onderkant is de locatie, de rechterkant kan de leerling aangeven waar nog uitleg nodig is en aan de linkerkant geeft de leerling aan waar de opdracht overgaat. De linkerkant is altijd in het rood, het midden is blauw of zwart en de rechterkant is ook altijd rood. Hierdoor ontstaat er regelmaat. De leerling neemt een snelhechter mee naar de klas en maakt aantekeningen van vijf lessen. Daarna transporteert de leerling deze aantekeningen naar een grote ringband. De ringband dient als een soort harde schijf, de harde schijf zal hierdoor steeds meer groeien.

- [Tweedewereldoorlog.nl](https://www.tweedewereldoorlog.nl)
Een grote verzameling links naar digitaal lesmateriaal over WO2.
- **Histogram**
Historische Instagramaccounts waarin bijvoorbeeld politici uit de 19e eeuw op elkaar en een aantal politieke kwesties reageren, of verlichte denkers de revoluties in Frankrijk, Nederland en VS bespreken.
- **Toetsen via Microsoft Teams**
De leerling kan zowel de les volgen, opdrachten maken als een toets maken in Microsoft. In Google Forms maak je dan een toets aan deze kan je in Microsoft Teams integreren. Het systeem telt automatisch het aantal punten op, je kan zien wie de toets heeft bekeken, gemaakt en ingeleverd. Daardoor blijft het overzichtelijk.
- **Streamen van lessen via YouTube met gebruik van PowerPoint met filmpjes**
Streamen naar YouTube met software OBS. Gebruik daarnaast sketchbook voor het tekentablet. Contact met de leerlingen is altijd mogelijk.
- **Standplaatsgebondenheid**
Een opdracht vanuit de PABO:
Een historisch persoon informeren in deze tijd maar de leerling moet wel echt de rol van de persoon overnemen. Dit brengt mooie gesprekken. Studenten verdiepen zich in een persoon. Dit kan ieder willekeurig historisch persoon zijn. Aansluitend bij welk thema dan ook. Er worden tweetallen gevormd. Een is zichzelf en heeft hedendaagse vragen voor de historische persoon. De ander is dus die historische persoon. Via greenscreen kan hij een passende achtergrond maken. Hij antwoordt vanuit zijn rol. Daar worden filmpjes van gemaakt en aan elkaar uitgewisseld.
- [Een geschiedenis escaperoom](#)
Leerlingen voeren bepaalde puzzels en opdrachten uit waarbij ze vaardigheden en kennis nodig hebben om zo het volgende slot te kunnen openen. Met een beetje creativiteit kan dit ook digitaal.
- [Flipgrid.com](https://flipgrid.com)
Leerlingen korte filmpjes laten maken en op elkaar laten reageren. (educatieve Social Media)
De leerlingen kunnen eenvoudig een discussie opstarten doordat ze inhoudelijk moeten reageren op elkaar.
- **Playreading**
Bij het behandelen van Grieks drama/universele menselijke thema's gebruik ik altijd fragmenten uit Sophokles' Antigone in vertaling. In de klas vinden leerlingen en studenten het best spannend om dat voor te dragen/hardop te lezen en worden het soms erg statische voorleesmomenten. Zonder beeld met alleen de microfoon aan ging het geweldig dit jaar. Hoewel ik het nog steeds erg vervelend vond om ze niet te zien, waren de voorgelezen fragmenten levendiger dan normaal. Dat had ik niet verwacht.
- [Vaardigheden met bronnen voor tijdvak 1 t/m 4](#)
De leerlingen werken in groepjes van 4, per week krijgen ze een opdracht over bronanalyse. Na vier weken bouwt dit op en kunnen leerlingen bronnen aan een bepaald tijdvak hangen. Vervolgens moet de leerling de docent uitleg geven hierover, dat is dan gelijk de toets. Dit kan prima op afstand.

- **[Vernieuwde Canon](#)**
Een infographic (interactieve pdf) over het geschiedeniscurriculum, gemaakt voor pabostudenten, maar voor iedereen te downloaden; gisteren bijgewerkt met de nieuwe Canonvensters.
- **Lokale onderzoeksoopdracht:**
Ik geef les in een streek die erg getroffen is tijdens WOI. Wij zijn volop bezig met wederopbouw (100 jaar geleden dit jaar). De leerlingen kregen van mij de opdracht om op [deze website](#) op zoek te gaan naar een vooroorlogse foto van hun eigen woonplaats en dezelfde plek vandaag te zoeken. Beide foto's moesten ze daarna vergelijken met elkaar om de impact van WOI op ons landschap te achterhalen. Dit was aanzet tot een lessenreeks. In de tweede les zijn we op zoek gegaan naar de situatie tijdens WOI op dezelfde plaats. Dit op basis van de data van overlijden in de dichtstbijzijnde begraafplaats. Vervolgens is het overgaan naar meer algemene geschiedenis van WOI.
- **[Exit ticket van Peter Lakeman](#)**
Via deze site kan je via een link een aantal vragen stellen aan leerlingen, de antwoorden krijg je dan op een dashboard. Dat kan per vraag zodat je in een overzicht weet wat er speelt in de klas. De leerling kan op een soort van digitaal geeltje aangeven wat hij/zij heeft geleerd, of wat hij/zij nog graag wil leren.
- **Flipped classroom via [LessonUp](#)**
Leerlingen nemen eerst zelfstandig basiscursus door met bijhorende vragen in LessonUp. Tijdens de contactmomenten wordt teruggekoppeld op basis van ingediend werk. Goed: toegang tot het vervolg van de cursus. Niet goed: extra uitleg en begeleiding, meestal in duo of kleine groepjes. Perfect om te differentiëren. LessonUp kan ook als app op de smartphone worden gedownload.
- **[NPO focus](#) gebruiken in combinatie met andere tijden**
Leerlingen kunne uitstekend zelf lesonderdelen voorbereiden (en lesgeven!). Dit verhoogt de betrokkenheid en voorkomt dat je alleen zelf aan het woord bent. NPO Focus gaat ook vaak uit van een interessante vraag. Dit kan de motivatie van leerlingen om meer te leren verhogen. Op deze manier wordt het interactief.
- **[Google Arts & Culture](#)**
Site met heel veel schilderijen en kunst uit onder meer de Renaissance en veel uitleg erbij. Mooi om je online les beeldend te maken.
- **[Geef Stolpersteine een gezicht](#)**
Leerlingen verkennen buurt (van de school/huis) naar mogelijke stolpersteine. Ze maken korte portretten van de Joodse mensen die de oorlog niet hebben overleefd.
- **[Bookwidget](#)**
Een webquest over industriële revolutie.
- **[Nearpod](#)**
Allerlei activiteiten: content toevoegen, open vragen, gesloten vragen, matching pairs, video's, toetsing en PowerPoint in één programma.
- **[Feedback geven via singlepoint rubrics](#)**
Leerlingen maken korte opdrachten en krijgen vervolgens aan de hand van een singlepoint rubric feedback. Dit kan via een detectivetaak (leerling aan de slag), maar ook inhoudelijk (docent aan de slag).

➤ **Geleid verhaal schrijven als afsluitopdracht**

Leerling verplaatst zich in een personage. Voorbeeld: tv Monniken en Ridder:
Leerling kiest of hij horige/vrije boer/ leenman of leenheer is, en beschrijft zijn leven gedurende een dag op een domein.

In het verhaal moeten elementen voorbij komen van

- gebouwen op domein
- elementen hofstelsel
- elementen leerstelsel
- herendiensten?
- wat doet je personage op een dag.

Opdracht onder andere te checken op begrijpen van hofstelsel/leerstelsel en historisch besef.

Ook te verbouwen naar andere tijdvakken. Leerlingen bleken heel aardige verhalen te schrijven.

De een bleek beter de stof te hebben begrepen dan de ander. Was in online corona tijd een goed afsluitende opdracht die aardig wat inzicht verschafte in wat de leerlingen begrepen hadden.

➤ **EDpuzzle**

Videoplatform waar leerlingen video's kunnen bekijken die docent klaar zet. Docent kan verschillende soorten vragen toevoegen die leerlingen online moeten beantwoorden.

Kan je ook live inzetten tijdens de les. Incl. geven van deadlines. Kan ook zien hoe vaak leerling bepaalde onderdelen van video opnieuw heeft bekeken, waardoor je daar tijdens de les op kunt inhaken.

➤ **Opdracht geschiedenis in je buurt**

➤ **Bronnen die leerlingen goed kunnen gebruiken:**

www.entoen.nu

www.canonvannederland.nl

Combinatie van online en fysiek onderwijs in het nieuwe studiejaar

- Hoorcolleges van 30 minuten worden online gegeven. De hoorcolleges wordt door één docent gegeven aan alle jaarlagen. Tijdens het hoorcollege wordt alleen de theorie behandeld. Vervolgens gaan de leerlingen in kleine groepen uiteen voor de werkcolleges die weer door andere docenten worden verzorgd.

- Verlichtingsproject op Gymnasium Apeldoorn: dit project loopt nu ongeveer al vier jaren. Fysieke hoorcolleges van 45 minuten die om en om worden gegeven door verschillende docenten. Het is vakoverstijgend omdat er vijf vakken bij het hoorcollege aanwezig zijn: geschiedenis, filosofie, Nederland, Engels en maatschappijleer. [Bekijk hier het boek academische vaardigheden.](#)

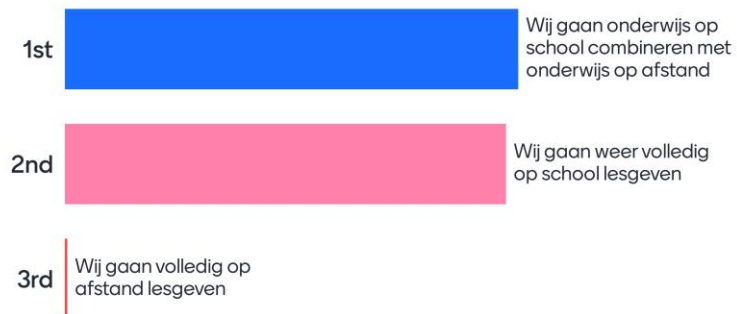
- Efficiëntieslag m.b.t. fysieke tijd

In kleine groepjes werkcolleges organiseren, online een vragenuurtje en asynchroon online opdrachten maken en flipping filmpjes.

- Fysieke lessen van 30 minuten: directie instructie tijdens fysieke les, daarna mogen de leerlingen thuis of op school aan de slag met de opdrachten. Hierdoor geef je de leerlingen meer zelfstandigheid. Als docent geeft het je meer ruimte om uitleg te geven waar nodig.

Hoe gaat uw school volgend jaar om met het onderwijs?

Mentimeter

[Klik hier om de volledige Padlet te bekijken.](#)

Mocht je nog meer tips en tricks hebben, ervaringen willen delen of iets hebben ontwikkeld, plaats het dan op de gezamenlijke [Google Drive](#). Dan kan iedereen het inzien.